

PATVIRTINTA
Visagino viešosios bibliotekos
l. e. direktoriaus pareigas
2022 m. birželio 9 d.
įsakymu Nr. (1.9) V-9

VISAGINO VIEŠOSIOS BIBLIOTEKOS FONDO DOKUMENTŲ ĮKAINOJIMO TVARKA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Bibliotekos fondo dokumentų įkainojimo tvarka (toliau – Tvarka) nustato Visagino viešosios bibliotekos (toliau – bibliotekos) dokumentų kainos nustatymo metodiką, taisykles ir pagrindinius kriterijus.

2. Bibliotekoje yra įkainojami fizinių ir juridinių asmenų paramos būdu teikiami (dovanojami), iš mainų fondų įsigijami, iš fizinių asmenų perkami arba ketinami pirkti dokumentai; šalies oficialiąja valiuta perkainojami dokumentai, kurių kaina bibliotekos vienetinės apskaitos dokumentuose (inventoriaus knygoje) yra įrašyta užsienio valiuta arba Lietuvos Respublikoje (1992-10-01 – 1993-06-25) naudotais piniginiiais vienetais (talonais) (toliau tekste vartojamas terminas – ne oficialiąja šalies valiuta).

3. Įsigytų (įsigyjamų) arba perkainojamų dokumentų kainas nustato, dokumentų įkainojimo ir perkainojimo) tvarkas ir metodikas rengia, keičia ir tikslina bibliotekos direktoriaus sudaryta Dokumentų įvertinimo ir įkainojimo komisija (toliau DĮĮK), veikianti pagal Dokumentų įvertinimo ir įkainojimo komisijos nuostatus.

4. Bibliotekos fondo įkainojamų ir perkainojamų dokumentų kaina nustatoma ir į bibliotekos fondo individualios apskaitos dokumentus įrašoma oficialiąja šalies valiuta (eurais ir centais).

5. Tvarka parengta vadovaujantis Lietuvos bibliotekų įstatymu, Lietuvos Respublikos civiliniu kodeksu, Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymu, Lietuvos Respublikos kultūros ministro patvirtintais Bibliotekų fondo apsaugos nuostatais, Lietuvos Respublikos kultūros ministro patvirtintomis Pavyzdinėmis naudojimosi biblioteka taisyklėmis.

II. PAGRINDINĖS SĄVOKOS

6. Antikvarinis dokumentas – prieš 50 metų ir daugiau sukurtas (ir išleistas) dokumentas, nepriklausomai, kokia jo kultūrinė vertė.

7. Atsakingas skyriaus darbuotojas – skyriaus vedėjas arba darbuotojas, atsakingas už struktūrinio padalinio dokumentų fondo sudarymą.

8. Atvirukas – meninis ir vaizdinis kortelės formos spaudinys, siunčiamas be voko (atvirlaiškis) arba vokuose.

9. Bloga dokumento būklė (defektai) – sugadintas egzempliorius: kai kuriuose puslapiuose neišspausdintas tekstas, praleisti puslapiai ar spaudos lankai, išplėšyti lapai, sulaistytas ar kitaip sunaikintas tekstas, neišskaitomas tekstas, nuplėštas viršelįs ir pan.

10. Dokumentas – knyga, laikraštis, žurnalas, tęsiamasis leidinys, natos, kartografinis, vaizdinis, smulkusis ir kt. spausdintas popieriuje tiražuotas leidinys; tiražuoti leidiniai, kai informacija (teksto, vaizdo, garso forma) įrašyta plokštelėje, magnetinėje juostoje, kasetėje, diapozityvuose, filmo juostoje, kompaktinėje plokštelėje (CD), skaitmeninio vaizdo diske (DVD), skaitmeniniuose kompaktiniuose diskuose (CD-ROM) ir (arba) kitoje laikmenoje; taip

pat ranka parašyti, rašomąja mašinėle arba kompiuteriu atspausdinti tekstai popieriuje, pergamente ar kitoje tam tikslui pritaikytoje laikmenoje.

11. Dokumento vertė – dokumento komunikacinių, semantinių, intelektinių, poligrafinių ar kitokio formato leidybinių savybių visuma, atitinkanti leidinio išliekamosios arba kultūrinės vertės kriterijus ir bibliotekos dokumentų fondo charakteristikas.

12. Egzempliorius – leidinio tiražo vienetas.

13. Iliustracija – vaizdas (grafinis vaizdas, dailės kūrinio reprodukcija, schema, žemėlapis ir kt.), aiškinantis, papildantis tekstą, neretai ir puošiantis leidinį.

14. Inkunabulas – pirmosios spausdintos knygos, išleistos nuo 1446 iki 1501 metų.

15. Kultūrinė vertė – leidinio ar jo dalies savybė, vertinga etniniu, archeologiniu, istoriniu, meniniu, moksliniu, techniniu, religiniu, estetiniu, memorialiniu ar kitu požiūriu.

16. Leidinių tipai – leidinių rūšys pagal informacijos pobūdį ir paskirtį.

17. Lydimasis dokumentas (lydraštis) – raštas, kuriame surašomi bibliotekai ar jos pačios siunčiamų fondo dokumentų duomenys.

18. Kraštotyriniai dokumentai – Lietuvoje ir ne Lietuvoje išleisti dokumentai, kuriuo nors atžvilgiu (temos, etniniu, autoriniu, kalbos) susiję su Visagino regionu.

19. Marginalijos – pastabos knygų ar rankraščių paraštėse (paprastai leidinio vertę didina knygos autoriaus, kolekcijos savininko ar sudarytojo paliktos marginalijos).

20. Meno leidinys – leidinys, kurio didžiąją dalį sudaro dailės kūrinių arba meninės fotografijos reprodukcijos dažniausiai su trumpu tekstu.

21. Paramos būdu įsigyti leidiniai – Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymo nustatyta tvarka įsigyti, fizinių asmenų anonimiškai dovanoti leidiniai, serialiniai leidiniai, natos, plokštelės, garsiniai regimieji, vaizdiniai, kartografiniai ir kt. rūšių tiražuoti leidiniai, rankraščiai ir kitose laikmenose užfiksuota vienetinė informacija, bibliotekos pripažinta tinkama jos dokumentų fondų papildymui.

22. Prarastasis leidinys – bibliotekos vartotojo pamestas, nepataisomai sugadintas (sulietas, suplėšytas, sudegintas ir pan.) ar kitokiu būdu (dėl vagystės, stichinės nelaimės ir kt.) prarastas bibliotekai priklausančias leidinys.

23. Provienecija – knygos priklausomybės ženklas (įrašas, ekslibrisas, supereklibrisas, lipdė; leidinio vertę didina perduotos arba perduodamos kolekcijos savininko, autoriaus ir panašūs knygos priklausomybės ženklai).

24. Rankraštinis dokumentas – dokumentas, kurio tekstas parašytas ranka. Rankraščių laikomas ir mašinraštis bei kompiuteriu spausdintas tekstas.

25. Regioninio fondo dokumentas – leidinys, priklausančias bibliotekos dokumentų fondo daliai, kuriai priskiriami leidiniai apie Visagino savivaldybei artimas teritorijas, bei šio krašto tyrinėjamieji dokumentai.

26. Retas dokumentas – leidinys, išlikęs arba išleistas nedideliu egzempliorių skaičiumi, turintis savitą turinio, meninio, poligrafinio apipavidalinimo ir kitų ypatumų (ir bibliofilų paklausą).

27. Retenybė (raritetas) – retas, labai vertingas fondo dokumentas.

28. Smulkieji spaudiniai – atsišaukimai, kvietimai, programos, skelbimai ir kiti leidiniai, dažniausiai iki 4 puslapių apimties.

29. Tikroji turto (dokumento) vertė – suma, už kurią gali būti apsikeista turtu ar paslaugomis arba kuria gali būti užskaitytas tarpusavio įsipareigojimas tarp nesusijusių šalių, kurios ketina pirkti/parduoti turtą arba užskaityti tarpusavio įsipareigojimą. Tikroji dokumento vertė paprastai yra nustatoma remiantis panašaus dokumento aktyviosios rinkos, į kurią biblioteka gali laisvai patekti, kaina.

30. Unikalūs, unikumas – vienintelis išlikęs spaudinio egzempliorius, vienu egzemplioriumi spausdinta arba parašyta knyga; vieninteliai tos rūšies, labai reti ir vertingi bibliotekos fondo dokumentai.

31. Vertingas dokumentas – retas dokumentas, iki 1946 m. išleistas lituaninis arba lituanistinis dokumentas, antikvarinis dokumentas bei dokumentas, turintis savitą turinio,

meninio, poligrafinio apipavidalinimo ypatumų, numatomos bei esamos priklausomybės požymių (informacinis leidinys, leidinys, priklausantis bibliotekos regioniniam fondui, kolekcijai, nuolat saugomų periodinių tęsiamųjų, daugiatomųjų ar kt. leidinių komplektui ir pan.) ir dėl šių ar kitų požymių reikšmingas bibliotekos dokumentų fondui.

III. PARAMOS BŪDU GAUTŲ (DOVANOTŲ) DOKUMENTŲ ĮKAINOJIMO TVARKA

32. Paramos būdu gautų (dovanotų) dokumentų kainos nustatomos pagal paramos davėjo perdavimo (lydimuosiuose) dokumentuose nurodytą perduodamų dokumentų kainą; dokumentų, kurių kaina perdavimo (lydimuosiuose) dokumentuose nurodoma užsienio valiuta, pinigine išraiška perskaičiuojama eurais ir centais pagal dokumentų siuntos (arba leidinio) įregistravimo bibliotekos apskaitos dokumentuose dieną galiojusį tos valiutos keitimo kursą.

33. Be lydimųjų dokumentų gauti ir (arba) anonimiškai dovanoti dokumentai įvertinami vadovaujantis prie šios tvarkos pridedamais įkainojimo kriterijais (žr. 1 priedas ir 2 priedas).

34. Tuo atveju, kai be lydimąjo dokumento įsigyto leidinio kaina šalies oficialiąja valiuta yra įrašyta jo leidimo duomenyse arba patvirtinama dovanojančio asmens leidinio įsigijimo dokumentu (prekių čekiu, sąskaita-faktūra ar pan.), į bibliotekos individualios apskaitos dokumentus kaina įrašoma leidinio duomenyse ar dovanojančio asmens pateiktuose leidinio įsigijimo dokumentuose nurodyta pinigine išraiška.

35. Tuo atveju, kai be lydimąjo dokumento įsigyto dokumento kaina jo leidimo duomenyse yra įrašyta užsienio valiuta, leidiniai įkainojami ir į bibliotekos individualios apskaitos dokumentus leidinio kaina įrašoma tokia tvarka:

35.1. dokumentų, kurių leidimo metai sutampa su leidinio įsigijimo bibliotekoje metais, kaina nustatoma perskaičiuojant leidinio duomenyse nurodytą pinigine išraišką oficialiąja šalies valiuta pagal leidinio įregistravimo į individualios apskaitos dokumentus dieną galiojusį tos valiutos keitimo kursą;

35.2. dokumentų, kurių išleidimo metai nesutampa su dokumento įsigijimo bibliotekoje metais, kaina nustatoma vadovaujantis leidinyje „Šiandien aktualu“ 2011 metų I pusmetis 1 (44) pateiktais įkainojimo kriterijais ir turi atitikti tikrąją leidinio vertę.

IV. BIBLIOTEKOS DOKUMENTŲ FONDO PERKAINAVIMO TVARKA

36. Skaitytojams praradus bibliotekos dokumentus, kurie įrašyti į bibliotekos vienetinės apskaitos dokumentus ne oficialiąja šalies valiuta, Skaitytojų aptarnavimo skyriaus darbuotojai turi teisę apskaičiuoti tos knygos vertę, įvertindami ją kultūriniu, meniniu, poligrafiniu ir kt. požiūriais ir pateikdami tos knygos vertę šios dienos vertinimu vadovaujantis protingumo principu.

V. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

37. Už šios tvarkos vykdymą atsakingi Dokumentų komplektavimo ir tvarkymo skyriaus bei Skaitytojų aptarnavimo skyriaus darbuotojai, kurie kartu su DĮIK įvertina naujai gaunamus ir perkainojamus dokumentus.

DOKUMENTŲ ĮKAINOJIMO KRITERIJAI

1. Lituanistinių leidinių įkainojimo kriterijai:

Dokumento sukūrimo metai	Dokumento vertė (Eur)											Pastabos
	Doku- mento apimtis - ~200 psl.	Dokumento vertė, kai dokumento apimtis:				Kiti dokumento vertę didinantys požymiai				Kiti dokumento vertę mažinantys požymiai		
		~50 psl.	~100 psl.	~300 psl.	virš 500 psl.	Dokumento retumas	Provenien- cijos, margina- lijos	Aukšta poligrafinė kultūra	Iliustracijų kokybė ir jų kiekis	Bloga dokumento būklė	Didelis žinomų egzempliorių kiekis	
1905-1945 metai	50	-20%	-10%	+10%	+15%	+50%	+20%	+20%	+5%už kiekvieną	-10%	-20%	Žemėlapiams, plokštelėms, smulkiesiems spaudiniams, atvirukams kaina nustatoma individualiai
Nuo 1946 metų*	15-30**	-20%	-10%	+10%	+15%	+50%	+20%	+20%	+5%už kiekvieną	-40%	-50%	Garsiniams dokumentams, žemėlapiams, smulkiesiems spaudiniams kaina nustatoma individualiai

*Žr. nuorodą „Antikvariniai leidiniai“: ankstesniųjų metų antikvariniai leidiniai perkeliama į retų ir vertingų leidinių kategoriją.

** Atskiros leidinio kaina skaičiuojama pagal leidinių tipus ir jų įkainojimo kriterijus (2 priedas), papildomai įvertinant leidinio antikvarinę vertę.

2. Meno leidinių įkainojimo kriterijai:

Dokumento sukūrimo metai	Dokumento vertė (Eur)											Pastabos
	Doku- mento apimtis - ~200 psl.	Dokumento vertė, kai dokumento apimtis:				Kiti dokumento vertę didinantys požymiai				Kiti dokumento vertę mažinantys požymiai		
		~50 psl.	~100 psl.	~300 psl.	virš 500 psl.	Dokumento retumas	Provenien- cijos, margina- lijos	Aukšta poligrafinė kultūra	Iliustracijų kokybė ir jų kiekis	Bloga dokumento būklė	Didelis žinomų egzempliorių kiekis	
Nuo 1951 metų	70	-20%	-10%	+10%	+15%	+50%	+20%	+20%	+10 %	-20 %	-20 %	Vaizdiniais dokumentams kaina nustatoma individualiai

3. Rankraščių dokumentų įkainojimo kriterijai:

Dokumento sukūrimo metai	Dokumento vertė (Eur)							
	Vieno lapo vertė, kai užpildyta viena pusė*	Dokumento vertę didinantys požymiai					Dokumento vertę mažinantys požymiai	Pastabos
		Žymaus asmens autografas	Antspaudas	Irišimas	Iliustracijos, piešiniai (spalvoti)	Proveniencijos, marginalijos	Bloga dokumento būklė (fragmentas), nepilnas	
XX a. I pusė (iki 1945 metų)	2,5	+20 %	+10 %	+20 %	+50 %	+20%	iki -20 %	
XX a. II pusė (nuo 1946 metų) -	0,5	+20 %	+10 %	+20 %	+50 %	+20%	iki -20 %	

* Jeigu užpildytos abi dokumento pusės, nurodyta suma dauginama iš dviejų.

Pastaba

Visi rankraštiniai dokumentai gali būti įkainojami individualiai Dokumentų įkainojimo komisijos protokole argumentuojant jų kainos nustatymą.

Bibliotekos dokumentų fondo įkainojimo tvarkos
2 priedas

1951* - 1993 METAIS BIRŽELIO MĖN. 25 D. IŠLEISTŲ LEIDINIŲ VERTINIMO KRITERIJAI

Taikomi nustatant vartotojų prarastų bibliotekos leidinių kainas

Dokumento tipas	Dokumento vertė (Eur)												Pastabos
	Doku- mento apimtis - ~200 psl.	Dokumento vertė, kai dokumento apimtis:				Kiti dokumento vertę didinantys požymiai				Kiti dokumento vertę mažinantys požymiai			
		~50 psl.	~100 psl.	~300 psl.	virš 500 psl.	Dokumento retumas	Provenien- cijos, margina- lijos	Aukšta poligrafinė kultūra	Iliustracijų kokybė ir jų kiekis	Bloga dokumento būklė jo skolinimo metu	Pasenęs turiniu / praradęs aktualumą (grąžinimo metu)	Pakan- kamas dubletų skaičius bibliote- koje	
Oficialieji leidiniai	15	-20%	-10%	+10%	+15%	+50%		+20%		-10 %	-20 %	-20%	
Moksliniai leidiniai	25	-5%	-5%	+10%	+15%	+50%	+20%	+20%	+5%už kiekvieną	-10 %	-30%	-10%	
Mokomieji leidiniai	20	-10%	-5%	+10%	+15%	+50%	+20%	+20%	+5%už kiekvieną	-10 %	-20%	-20%	
Mokslo popula- rieji leidiniai	15	-20%	-10%	+10%	+15%	+50%	+20%	+20%		-20 %	-30%	-10 %	
Gamybiniai leidiniai	20	-20%	-10%	+10%	+15%	+50%	+20%	+20 %	+5%už kiekvieną	-10 %	-20 %	-20%	
Informaciniai leidiniai	30	0	0	+10%	+15%	+50 %	+20%	+20 %		-20 %	-10 %	-10%	
<i>Bibliografiniai leidiniai</i>	20	-20%	-10%	+10%	+15%	+50%	+20%	+20%		0	-30 %	-20 %	
Meno leidiniai**	30	-20%	-10%	+10%	+15%	+50%	+20%	+20 %	+5%už kiekviena	0	-10 %	-10%	
Meno leidiniai	70	-20%	-10%	+10%	+15%	+50%	+20%	+20 %	+5%už kiekvieną	0	-10 %	-10%	
Grožinės literatū- ros leidiniai :	15	-5%	-0%	+10%	+15%	+50%	+20%	+20%	+5% už kiekviena	-10 %	-10%	-20 %	

<i>Grožinės literatūros klasika</i>	20	0	0	+10%	+15%	+50%	+20%	+20%	+5% už kiekviena	-10 %	0	-40%	
<i>Populiarioji grožinė literatūra</i>	15	0	0	+10%	+15%	+50%	+20%	+20 %	+5% už kiekviena	-10 %	-10%	-20 %	
<i>Kitas grož.lit. leidinys</i>	15	0	0	+10%	+15%	+50%	+20%	+20%	+5% už kiekviena	-5 %	-10%	-20%	
Vaikų literatūrai priskiriamas leidinys	20	0	0	+10%	+15%	+50%	+20%	+20 %	+5% už kiekvieną	-20 %	-10%	-30 %	

**Žr. Nuorodą „Antikvariniai leidiniai“ : ankstesniųjų metų antikvariniai leidiniai perkeliama į retų ir vertingų leidinių kategoriją.*

*** 7 (meno) UDK klasei priskiriamas leidinys, turintis meno leidinio pažymių (lyginant su meno leidiniu, daugiau tekstinės medžiagos, mažiau iliustracijų, skiriasi iliustracijų kokybė ir kt.)*

Nuo 1993 metų birželio mėn. 25 d. išleistų leidinių vertinimo kriterijai, taikomi atsižvelgiant į gaunamų dokumentų fizinę būklę, leidimo metus, turimų dubletų skaičių, galimą paklausą, be lydimųjų dokumentų gauti dokumentai gali būti įvertinti nuo 1 Lt (žr. 12-ojo VSAFAS, punktas 64.3)